

ÇANAKKALE TİCARET BORSASI HUBUBAT SEKTÖRÜ BÜLTENİ

MAYIS 2014

Değerli Üyemiz;

Borsamız ülkemizin en önemli tarımsal ürünlerinden olan buğdaya zarar veren, kalitesini ve tarla verimini düşüren süne ile mücadele konusunda farkındalık ve bilinçlendirme çalışması başlattı. Bu amaçla üreticilerimizin, müstahsilin ürün kayıplarına uğramaması, kaliteli ürün elde edebilmesi için ilimizde bulunan diğer tarım ve gıda kuruluşları ile birlikte geniş kapsamlı bilgilendirme ve tanıtım çalışmaları yürütmekteyiz. Özellikle son yıllarda süne ile mücadeleye ve süne hakkındaki bilinçlendirmeye büyük kaynaklar ayıran devletimiz hem Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız, hem üniversitelerimiz hem de meslek kuruluşları ile birlikte bu alanda geniş kapsamlı bir eğitim, araştırma ve bilinçlendirme çalışması yürütüyor.

Türkiye Ziraat Odalarının araştırmalarına göre süne ile gereken mücadele yapılmazsa ürün kaybı % 35'lere kadar varmakta. Yine bu mücadele ile sektörde yıllık ortalama 800 milyon TL'lik bir ürün kaybının önüne geçilmekte.

Bizler de elinizdeki bu broşür vasıtasıyla hem sektörümüzün meslek kuruluşları hem de araştırma ve geliştirme kurumları ile birlikte sizlere ulaşmaya ve süne zararlısı hakkında geniş bilgi vermeye çalışıyoruz. Yapılması gerekenler, başarılı uygulamalar, meslek temsilcilerimizin görüşleri ve sektörden haberler vererek sünenin etkilerinden ve zararlarından korunmanız için sizlere yardımcı olmaya ve bilgi vermeye çalışıyoruz. Bizlerin bu alandaki en önemli çalışmaların biri de tarımsal sigortaların yayılmasına ve etkinleşmesine destek vermek, katkı sağlamak, bilinçlendirmektir.

Borsamız her zaman olduğu gibi, gerek ürünlerimizin, markalarımızın, şirketlerimizin tanıtımında, pazarlanmasında ve dünya pazarlarına ulaştırılmasında, gerekse bilinçlendirme ve eğitim çalışmalarında sizlere destek olmaya çalışmaktadır. Sizler de bu konularda her zaman fikir, öneri ve düşüncelerinizi bizlere iletebilir, Borsamızı ziyaret ederek, çalışmalarımıza, eğitimlerimize ve toplantılarımıza katkı verebilirsiniz. Sektörde yaşadığımız sorunları, iletmek istediğiniz hususları, pratikte karşılaştığınız sorunları bizlerle paylaşabilirsiniz.

Ben tekrar bu broşür vesilesi ile tüm üyelerimize yaklaşmakta olan hasat sezonunda bol ürün ve kazançlar diliyorum. Emeklerinin, çalışmalarının tam karşılığını almalarını temenni ediyorum. Sağlıklı ürünler, sağlıklı üretimler ve sağlık dolu bir yaşam diliyorum.

Sevcan Elver
Çanakkale Ticaret Borsası
Genel Sekreteri

TÜRKİYE'DE HUBUBAT SEKTÖRÜ VE SORUNLARI

Mustafa AKKUŞ

Çanakkale İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü

1. 2013 Yılı hububat sektörünü değerlendirir misiniz? Türkiye ve Çanakkale'deki Hububat sektörünün durumunu nasıl değerlendirirsiniz?

Türkiye, gerek toprak genişliği gerekse nüfus yönünden dünyanın büyük tarım ülkelerinden biridir. Ülkemizde tarım sektörü kendini yenilemiş, çağa entegre olmuştur. Ülkemiz makinayı, tohumu, gübreyi, fidanı, ilacı dışarıdan ithal ederken artık kendimiz üretir hatta dışarıya ihraç eder hale gelmiştir. Son yıllarda yapılan barajlarla, göletlerle, kurulan sulama sistemleriyle tarım arazilerinin büyük çoğunluğu sulanabilmektedir. Türkiye geçmişte sadece incir ve fındık üretiminde dünya sıralamasında yer alırken, günümüzde kiraz, zeytin, ceviz, buğday, domates, çilek, biber, çeltik, mısır gibi ürünlerin üretiminde ilk 5'e girmiştir.

Tüm gıdalara katılabilen, yan ürünleri hayvan yemi olarak kullanılabilen, kıraçta yetişen, değişik iklimsel koşullara adapte olabilen, uzun süre depolanabilen, diğer ürünlere nazaran hastalık ve zararlılara dirençli olan ve tüm bu özellikleri bir arada bulundurabilen tek ürün buğdaydır. Dünyada, kültüre alınmış 30.000 çeşit buğday vardır. Bunlarda ülkemizin iklim şartlarına uygun olarak tarımı yapılan 300 çeşit olduğu bilinmektedir. Bu çeşit bolluğu da göstermektedir ki; farklı coğrafi ve iklimsel koşullarda buğday yetiştiriciliği yapılabilmektedir.

Hububat olarak ekilen ürünler içerisinde Buğday başta olmak üzere Arpa, Çavdar, Yulaf, Mısır, Çeltik ve Triticale gibi ürünlerin yetiştiriciliği yapılmaktadır. İlimizde 2013 yılı hububat üretim alanı 1.361.018 da, toplam üretim 581.741 ton, ortalama verim 427 kg/da ve İlimiz ekonomisine katkısı 452 milyon TL olmuştur.

Ülkemiz ve İlimiz açısından bakıldığında ekilen tarım alanlarının en önemli ürünlerinden biriside buğdaydır. Ülkemizde 20 milyon ton buğday üretimi yapılırken; Çanakkale ilimizde, Türkiye toplam buğday üretiminin % 1,8'ine tekabül eden 326.909 ton üretim yapılmış, verim ortalaması 396 kg/da olmuştur. Buda üretim değeri açısından günümüz fiyatlarıyla yaklaşık 206 Milyon TL'ye denk gelmektedir.

2. 2013 yılı hububat sektörü ile ilgili kurumunuzun çalışmaları nelerdir?

Buğday bitkisinin en önemli zararlısı olan Süne ile 1986 yılından itibaren ilimizde mücadele başlamıştır. 2013 yılında süne mücadelesi 450 000 dekar olarak programa alınmıştır. 1.361.018 da hububat ekiliş alanında 792.586 dekar alanda survey yapılmış olup, ekonomik zarar eşliğinin

üzerinde tespit edilen 161 köyde 471.086 dekar alanda kimyasal mücadele yapılmıştır. Biyolojik mücadele kapsamında, Merkez İlçe Çınarlı Köyünde 300.000 adet parazitoid salımı yapılmıştır. Mücadele sonucu buğdayda emgi oranı % 0.8 olarak tespit edilmiştir. Yapılan mücadele ile Milli ekonomiye 64 milyon TL katkı sağlanmıştır.

Buğdayın diğer hastalıkları da bilindiği üzere Pas, Sürme, Rastık ve Kök Çürüklüğü Hastalıklarıdır. Gerek tohum ilaçlamaları gerekse yeşil aksam ilaçlamaları ile bu hastalıklarla mücadele konusunda İlimiz çiftçileri oldukça bilinçlidirler. İl Müdürlüğümüz, hububat üreticilerine yönelik olarak 2013 yılında 37.000 SMS mesajı ile bilgilendirme ve yönlendirme yapmıştır.

3. Ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda sektörün durumu ve geleceği ile ilgili ne düşünüyorsunuz ?

İnsanların gıda ihtiyacı sürekli. Bu sebeple tarım sektörü ihtiyaçlar doğrultusunda dünyadaki iyi yöndeki gelişmelere bağlı kalarak hızla büyümeye devam edecektir. Sonuçta sektörün durumu iyi ve geleceği de parlaktır.

4. Yeni sezon ile ilgili görüş ve beklentileriniz nelerdir? Sektör ile ilgili varsa eklemek istediğiniz görüş ve önerileriniz nelerdir.

Türkiye bölgenin hububat ambarıdır. Yıllık ortalama 20 milyon ton buğday üretimiyle kendine yetebilen ender ülkelerden biridir. Tarımsal üretimde verimi artırmaya, kaliteye, izlenebilirliğe ve sürdürülebilirliğe devam edeceğiz. Bu sebeple Üniversitelerimize, Tarımsal Araştırma Enstitülerimize, Özel sektördeki tohumculuk firmalarımıza ıslah çalışmaları yaparak, yüksek verimli ve kaliteli tohum çeşitleri üretmeleri hususunda önemli görevler düşmektedir. Buğdayın yanı sıra, arpa, yulaf, çavdar, mısır, çeltik gibi ürünler hububat sektörü içinde hayati önem arz etmektedir.

Genelde tarım, özelden hububat sektörüne katkı sağlayan, başta değerli çiftçilerimiz olmak üzere, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Üniversitemiz, Ziraat Odamız, TMO, Ticaret Borsamız, özel sektör araştırma ve üretim şirketleri, Tarımsal Kooperatifler, un sanayicilerimiz ve tüccarlarımız, olmak üzere hepimiz bir aileyiz. Her şey ülkemiz ve ilimiz için.

İLHAN ULUS

ÇANAKKALE ZİRAAT ODASI BAŞKANI

Ülkemiz yüzölçümünün % 30'u (23,6 milyon hektar) tarım yapılabilir özelliktedir. Tarım alanlarımızın nadas alanları hariç % 66,5'i (15,7 milyon hektar) tarla ziraatına ayrılmış olup bu alanın da yaklaşık % 72'sinde (11,3 milyon hektar) hububat ekilmektedir. Hububat ekim alanı içerisinde % 66,7'lik pay ile ilk sırada buğday, % 24,3'lük payla ikinci sırada arpa ve % 5,5'lik payla mısır üçüncü sırada yer almaktadır. Bu ürünleri sırasıyla çavdar, çeltik, yulaf ve tritikale izlemektedir.

Ülkemiz tarım verilerine bakıldığında, 2013' te bir önceki yıla göre tahıl ürünlerinde yüzde 12.3, oranında artış oldu. 2013' te tahıl üretimi 37.5 milyon ton oldu. Toplam tahıl üretimi 37.5 milyon ton olurken en yüksek artış mısırdaki oldu. Dane mısır üretimi yüzde 28.3 oranında artışla yaklaşık 5.9 milyon ton olup, mısırdan sonra üretimi en çok artan tahıl ürünü arpanın üretimi yüzde 11.3 oranında artarak 7.9 milyon tona ulaştı. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2013'te buğday üretimi ise yüzde 9.7 oranında artışla 22.1 milyon ton gibi rekor seviyeye çıktı. Çeltik üretimi yüzde 2.3 oranında artarak 900 bin tona çıktı.

Türkiye'de ekilebilir yaklaşık 24 milyon hektarlık tarım arazisinin sadece 5 milyon hektarı sulanabiliyor. Geri kalan 19 milyon hektar alanda kuru tarım yapılıyor. Tamamen yağışa bağlı olan bu alanda ağırlıklı olarak hububat ürünleri ekiliyor. Yağışlar istenilen düzeyde olduğunda verimli ve kaliteli ürün elde ediliyor. Yağışlar azaldığında veya aşırı sıcak olduğunda ise kuraklık yaşanıyor. Kuraklığın etkili olduğu yıllarda hem üretim azalıyor hem de kalite düşüyor. Bu durumda da ithalat zorunlu olarak gündeme geliyor. Son günlerde yağın yağmurlara rağmen bu yıl özellikle buğdayda kuraklığın etkili olacağı görülüyor. Bu konuda farklı görüşler olsa da ilk tahminlere göre buğday üretiminin geçen yıla göre yüzde 15-20 oranında azalması bekleniyor. Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB)'nin "2013-2014 Tarımsal Üretim Dönemi Kuraklık Risk Tahmin Raporu"na göre kuraklık 27 ilde buğday üretimini olumsuz etkileyecek. Rapora göre, Şubat ayı sonuna kadar gerçekleşen yağışlar ve ürünlerin gelişme durumu göz önünde bulundurulduğunda, buğday rekoltesinde kayıp oranının, Akdeniz Bölgesi'nde yüzde 24,9, İç Anadolu Bölgesi'nde yüzde 23, Karadeniz Bölgesi'nde yüzde 15, Ege Bölgesi'nde yüzde 13, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yüzde 5, Doğu Anadolu Bölgesi'nde ise yüzde 4'e düşeceği tahmin ediliyor. Sadece Marmara Bölgesi'nde henüz bir rekolte kaybı görülmediği ifade ediliyor.

DSİ verilerine göre, 1 Ekim 2013 ve 2 Ocak 2014 tarihleri arasındaki ülke genelindeki ortalama yağış miktarı uzun vadedeki ortalamaya göre % 31,4 azalma gösterdi, 2012 yılına göre ise % 41,6 oranında azaldı.

İlimiz yüzölçümünün % 54'ünü ormanlar, % 33'ünü tarım yapılan arazi, % 3'ünü çayır ve meralar, % 10'unu kültür dışı araziler kaplamaktadır. Tarım arazisinin % 79'u tarla arazisi, % 6'sı sebze, % 4'ü meyve, % 2'si bağ, % 9'u zeytinliktir.

İlin toplam tarım alanı 330.337 ha. olup, 177.953 ha. alanı sulanabilir arazidir. Toplam 80.141 ha. (% 45) alan sulanmakta olup, bunun 72.390 ha'lık kısmı (%90) devlet tarafından gerçekleştirilmektedir.

TÜİK istatistiklerine bakıldığında 2013 yılında ilimizde 745.142 da buğday (%59), 111.355 da çeltik (%9), 30.450 da dane mısır (%3), 241.982 da (%19) arpa, 87.977 da (%7) yulaf, 26.410 da (%2) çavdar ve 12.074 da (%1) tritikale ekilişi yapılmıştır.

Buğday tarımı ülkemizde yaklaşık 2.9 milyon işletmede yapılmakta olup, 15 milyon insanımızın geçim kaynağıdır. Ülkemiz tahıl üretiminde en büyük paya sahip ürün olan buğday, insan ve hayvan beslenmesinde de temel gıda maddesidir.

Ülkemizde buğday, her bölgede yetiştirilebilmekle birlikte özellikle İç Anadolu Bölgesi'nde yaygın olarak üretilmektedir. Nitekim 2013 yılı ekmeçlik buğday üretiminde % 32,4'lük pay ile ilk sırada İç Anadolu Bölgesi yer almaktadır. Bunu Marmara Bölgesi % 17,1 ve % 13,3 oranıyla Güneydoğu Anadolu Bölgesi izlemekte, üretimde en az pay % 6,9 oranı ile Doğu Anadolu Bölgesine aittir. Son 20 yılda buğday ekim alanlarında ve üretimde önemli bir değişiklik olmamış, ekim alanları 8,1- 9,8 milyon hektar arasında, üretim ise 17,2 - 21,8 milyon ton arasında değişmiştir.

Ülkemizde artan nüfusa paralel olarak buğday talebi de artmaktadır. Ekmek, bulgur, makarna, irmik, bisküvi, nişasta ve diğer buğdaya dayalı unlu mamuller tüketimi dikkate alındığında buğday tüketimimiz 18-18,5 milyon ton seviyelerindedir. Son 13 yıla bakıldığında, buğday ekim alanları 8,1-9,4 milyon hektar arasında ve üretim miktarı 17,8-21,8 milyon ton arasında değişmektedir.

2014 sezonu için buğday üretiminin 15,5 milyon ton olacağı tahmin ediliyor. DSİ verilerine göre 1 Ekim 2013 ve 31 Mart 2014 tarihleri arasında ortalama yağış miktarı bir önceki yıla göre çok büyük oranda azaldı ve uzmanlar endişeli durumda çünkü ülkemizin, bu yıl kar ve yağmurun az yağmasından dolayı ciddi bir kuraklıkla karşı karşıya kalabilme ihtimali yüksektir.

Ülkemizde her bölgede üretimi yapılan arpa, tarla ürünleri içerisinde ekiliş alanı ve üretim miktarı bakımından, buğdaydan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Son 13 yıla bakıldığında arpa ekim alanları 2,9-3,7 milyon hektar arasında ve üretim miktarı ise 7,3- 9,6 milyon ton arasında değiştii görülmektedir.

2014 sezonunda arpa üretiminin 6 milyon ton olması öngörülüyor. 2013 sezonunda 7,3 milyon ton olan arpa üretiminin, uzun vadedeki ortalama üretim miktarı da 6,5 milyon tondur. Üretimin sürdürülebilir olması ülkemiz açısından önemlidir fakat üretim şu an için arzı karşılamamaktadır.

Ülkemizde son 20 yılda yulaf ekiliş alanları 86 bin ha ile 162 bin ha arasında, üretimi ise 189 bin ton ile 314 bin ton arasında değişmiştir.

Türkiye çeltik üretiminde bölgelere göre yoğunlaşma olup üretimin % 72'si Marmara, % 24'ü Karadeniz bölgesindedir. Bu iki bölgenin üretimi Türkiye üretiminin % 96'sını oluşturmaktadır.

Bunun dışında üretimin % 2'si Güneydoğu Anadolu, % 2'si ise İç Anadolu bölgelerinde yapılmaktadır.

Ülkemizde, çeltik üretiminde il düzeyinde de yoğunlaşma vardır. Toplam 5 ilin üretimleri toplam üretimin % 84'ünü oluşturmaktadır. Bu illerden Edirne tek başına yaklaşık toplam üretimin % 42'sine sahipken, Samsun % 13, Balıkesir % 12, Çanakkale % 9, Çorum % 6 ve Çankırı % 2'lik bir üretim oranına sahiptir. Kalan %16'lık kısmı ise Kırklareli, Tekirdağ, Sinop, Diyarbakır, Şanlıurfa, Kırıkkale, Mersin ve Iğdır gibi diğer iller oluşturmaktadır.

Ülkemiz 2014 yılı itibariyle toplam çeltik alanı, 1.105.924 da olup, 900.000 ton üretim yapılmış ve bu üretimim dekar başına verimi 814 kg' dır. İlimizde ise 113.477 da alanda çeltik ekimi yapılmış olup, 90.295 ton üretim yapılmış ve bu üretimin dekar başına verimi 796 kg' dır.

Son 10 yıllık verilere bakıldığında dünyada ve Türkiye'de çeltik üretimi artıyor. Dünya Gıda Örgütü (FAO), Uluslar arası Hububat Konseyi ve diğer kurumların verilerine bakıldığında dünyada çeltik üretimi dolayısıyla pirinç üretimi ve tüketimi de artıyor. Dünya Gıda Örgütü'nün tahminine göre 2012'de dünya çeltik üretimi 730 milyon ton oldu. Bu çeltikten elde edilen pirinç miktarı ise 487 milyon ton. Pirinç üretiminin çok büyük bölümü üretildiği ülkelerde tüketiliyor. Ortalama 37-38 milyon tonu ticarete konu oluyor. Dünya pirinç ihracatının büyük bölümü Amerika Birleşik Devletleri, Hindistan, Pakistan, Tayland ve Vietnam tarafından gerçekleştiriliyor. Türkiye ise her yıl 20'ye yakın ülkeden pirinç ithal ediyor. İthalatın en fazla yapıldığı ülke ise Amerika' dır.

Türkiye, çeltik üretiminde son yıllarda yaptığı ıslah çalışmaları ile verimlilikte de çok önemli başarılar imza attı. Dekar başına verimlilikte Mısır, Avusturya ve Amerika ile yarışan Türkiye genellikle ilk 3 ülke arasında yer alıyor. Türkiye'de ve dünyada en çok tanınan Osmaniye pirinç verimlilik açısından da literatürde üst sıralarda yer alıyor. Pirinçte Türkiye'nin kendi kendine yeterliliği 2000'li yılların başında yüzde 40 düzeyinde iken 2012'de yüzde 80'in üzerine çıktı. Üretim için gerekli altyapı yatırımlarının yapılması ve üretime gerekli desteğin sağlanması ile yakın gelecekte Türkiye kendi kendine yeter duruma gelecek ve ihracat yapacak potansiyele sahip. Uzmanlar, verimlilik ve üretim bakımından hiçbir sorunu olmayan Türkiye'nin pirinç ithal eden değil ihraç eden ülke olması gerektiğini savunuyor. Çeltik üretimi için su gerekiyor. Bu nedenle üreticiye üretimi sürdüreceği koşulları sağlarsa Türkiye ithal pirinçten kurtulur. Bir süre sonra ihracata başlar. Son 10 yıllık verilere bakıldığında bunun kolaylıkla başarılacağı görülecektir.

Ülkemizde mısır üretiminin % 70'i birinci ürün % 30'u ise ikinci ürün olarak gerçekleştirilmektedir. Yerli üretimin tüketimi karşılama oranı % 90'lar düzeyine ulaşmıştır. Bunun en önemli nedeni birim alan veriminin artmasıdır. Birim alandan elde edilen verim (Türkiye ortalaması) 739 kg/da verim alınabilmektedir. Dünya ortalamasının 520 kg/da dolaylarında olduğu göz önüne alındığında, verim artışının ekilen çeşitlerin verim performansları ve yetiştirme tekniklerinin gelişmesinden kaynaklandığı görülmektedir. 2013 yılında ilimiz genelinde dane mısır ekilişi 36.510 da olup, 20.230 ton mısır üretimi gerçekleşmiş olup, 554 kg/da verim alınmıştır.

2014 yılında ilimiz genelinde hububat alanlarında Nisan ayı itibari ile bir sıkıntı görünmemektedir. Şubat ayında yağış olmamasına rağmen, Mart ayında yağın yağmurlar hububatların gelişmesine ve hasat dönemi kalite artışına büyük katkısı olacaktır. Nisan ayı itibariyle hububatlarda başak teşekkülü gerçekleşmiş ve tozlanma başlamıştır. İç Anadolu

Bölgesi Ziraat Odalarımızdan aldığımız bilgiler doğrultusunda, bölgede kuraklığın hububat verimi açısından büyük risk oluşturduğu, buğdayların kardeşlenme dönemini yeni tamamladığı beyan edilmiştir.

2014 yılında ilimizde ekilişi yapılan hububat alanlarında, odalarımızdaki ziraat mühendisleri ile il ve ilçelerimizdeki tarlalarda buğday kök boğazı, pas, külleme ve septorya yaprak leke hastalıkları, süne zararlısı, mısır sap kurdu ve koçan kurdu ekonomik zarar eşiklerinin belirlenmesinde kontroller yapılmaktadır. Aynı şekilde toprağın ve ekilecek çeşidin durumuna göre gübreleme programları belirlenerek üreticimizin daha fazla ve kaliteli ürün alması hedeflenmektedir.

2013/2014 üretim yılında kuraklığın üretime olumsuz etkisine ilişkin endişeler sürerken, yakın zamandaki yağışların buğday üretimine yönelik durumu olumlu yönde etkilemiştir. Ekim döneminde yağışların olmaması, çimlenme problemleri yaratmış gibi görünse de kış aylarında kısa süreli yağışlar ve Mart-Nisan aylarındaki bahar yağmurları gelişmeyi olumsuz etkilemiş, külleme erken dönemde zarar yapmış gibi görünse de ilaçlı mücadele ile ekonomik zarar eşiğine ulaşmadan bertaraf edilmiştir. Bu gelişmeler ışığında 2014 yılında Çanakkale ili olarak, hububat alanlarından daha kaliteli ve birim alandan daha fazla verim beklemekteyiz.

Hububat alanlarında ilk dönem kötümser tablonun iyiye döndüğü gibi diğer meyve sebze alanlarında da kuraklık nedeniyle ekim alanlarında daralmanın olumsuz etkisinin, ürün fiyatlarındaki artışla giderilebileceği bereketli bir üretim yılı dilerim.

**İLİMİZDE HUBUBAT SEKTÖRÜNÜ GENEL OLARAK DEĞERLENDİRİR MİSİNİZ
SORUSUNA
SEKTÖRDEN GÖRÜŞLER**

SALAMON HALYO

**ÇANAKKALE TİCARET BORSASI
YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI**

- ✓ Hububat sektörü 2013 yılında vasat bir sektör geçirdi. Hem üretici hem de tüccar çok sıkıntısı olmayan ancak çok da kolay olmayan bir sezon geçirdi.
- ✓ 2014 yılı başlarında yaşanan kuraklığın bu yıl rekolteyi olumsuz etkileyeceğini tahmin ediyorum.
- ✓ Ancak yağmurdaki bu daralma geç de Mart ve Nisan aylarında kısmen aşıldı.
- ✓ Süne zararlısında, mantarda ve diğer zararlıların engellenmesinde yeterli bir çalışma yapıldığını düşünüyorum.
- ✓ İlimiz buğday üretiminde Türkiye’de 21. Sırada olup, toplam üretimin yaklaşık % 2,3’ünü kapsamaktadır.
- ✓ İlimizde gölet ve barajların artması nedeniyle çiftçimiz geleneksel tarımdan uzaklaşıp, sulu tarıma ve yüksek getirisi olan ürünlerin üretimine kaymaktadır.
- ✓ Ben hububat sektöründe depolamada, taşımacılıkta ve pazarlamada farklı açılardan çalışmalar yapılmasını ve tanıtıma ağırlık verilmesini temenni ediyorum.
- ✓ Tüccar olarak bizler de üreticimizle devlet ve unlu mamul sektörü kuruluşları arasında köprü görevi yapmaktayız. Bu görevimiz süresince dengeli ve destekçi olmaya özen gösteriyoruz. Borsamız da bu konuda verimli çalışmalar yapmaktadır.

ZAKİR TANRIKULU
ÇANAKKALE TİCARET BORSASI
YÖNETİM KURULU SAYMAN ÜYESİ

- ✓ 2013 yılında süne mücadelesi yetersiz kaldığını düşünüyorum.
- ✓ %70 randıman gerçekleşti.
- ✓ Hububat mahsulleri Yöremiz Çiftçisinin ana geçim kaynağı olmadığından, Hububat ürününe yeterli destek ve özeni gösterilmemektedir.
- ✓ -Kırsal kesimde Yabani hayvanların zararından dolayı dikim alanları daralmakta dikim yapılamamaktadır.
- ✓ Süne Mücadelesinin başlatılıp uygulanmasında belli yerlerde mantar hastalığı görülmektedir. (Bu yerlerin anız yerler olduğu tespit edilmekte, üreticilerimizin her yıl aynı mahsul ekiminin sakıncaları anlatılmalıdır)
- ✓ Bölgemizde sulanabilir arazilerin artması sonucu Hububat ekim alanları daralmasına sebep vermektedir.
- ✓ 2014 yılı sezonunun 1 ay erken seyrettiği gözlenmekte Ancak kuraklığın şu an için buğdaylarda bir zararı görülmemekte verimin iyi olacağı kanaati taşımaktayım.
- ✓ 2023 yılına Kendi ilimizden örnekler verecek olursak nüfus artışına oranla gelişen şehirlerimizde tarım arazilerine genişlemekte ve her geçen yıl dikim alanlarımızın daralmaktadır. Verimleri aynı oranda arttıramazsak buğday ithal eder duruma geleceğimizi düşünmekteyim.
- ✓ Çanakkale Valiliği, Gıda tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, Üniversitemiz, Ziraat Odası ve Borsa ile beraber bir proje kapsamında Süne Mücadelesinin yapılacağı yerlerde mücadelenin kişilere değil köy veya mevki bölge bazında toplu yapılmasının daha sağlıklı olacağı düşüncesindeyim.

NECMİ YILDIRIM
ÇANAKKALE TİCARET BORSASI
YÖNETİM KURULU ÜYESİ

- ✓ 2013 Yılı Hububat sezonu aşırı yağışlardan dolayı verim düşüklüğü yaşandı. Fiyat açısından da bölgemizde hububatın kalitesiz olmasından düşük fiyattan satıldığı, Çiftçinin ve tüccarın hububat sezonunda para kazanamadığı bir yıl oldu.
- ✓ 2014 yılı için kış sezonunun kurak geçmesi, fakat bahar yağmurları ile birlikte verimli bir yıl beklemekteyiz.
- ✓ Süne mücadelesini yaparak kaliteli bir buğday üretimi gerçekleştirirsek verimle birlikte üretici ve tüccar açısından parlak bir sezon beklentisi içerisindeyiz.
- ✓ Geçtiğimiz yıllarda kaliteli buğday ile yemlik buğday arasında 2-3 kuruş arasında fiyat farkı varken 2013 yılında bu rakam 20,25 kuruşlara kadar yükseldi. Buda kaliteli üretimin teşviki için önemli bir rakam oluşturdu.
- ✓ 2014 yılı için bölgemizdeki barajların su miktarının düşük olmasından dolayı Mısır ve diğer yazlık mahsullerde damlama sistemine geçilmesinden ek maliyet getirmesi üreticimize ek bir finans arayışına itecektir.
- ✓ Yaban hayvanları üretime ciddi zararlar verdiğini Milli parklardan dolayı av yasaklarının devam etmesi üreticilerimize ve tüccarlarımıza büyük zarar teşkil etmektedir.
- ✓ Bölgemizde 5.350 dekar bakla ekimi gerçekleşmiştir. Baklada son yılların en verimli yılını beklemekteyiz.

İBRAHİM ÖZDEMİR

ÖZDEMİRLER TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ

- ✓ Çanakkale'deki tarımsal alanların sulama imkânlarının her yıl artmasının, ürün desenimizdeki yarattığı farklılıklar (Çok çeşitlilik, polikültür) klasik tür tarım modellerinden uzaklaşma sürecini gerçekleştirmiştir.
- ✓ Hububatçılık klasik tarımın en güçlü kolunu oluşturmakta, uzun yıllardan buyana ilimiz tarım ekonomisi içerisinde varlığını yaşatmış, ama günden güne önemini yitirerek bugün için üretici tarafından nihai ürün kapsamında değerlendirilmekte ve planlanmaktadır.
- ✓ Emek yoğun ve katma değerli ürünlerin üretiminin öncelikli olduğu şartlarda diğer araziler hububatçılık yapılmaktadır. Dolayısıyla İlimiz hububat rekoltesi yıldan yıla düşmektedir. Bu düşüş trendi 2013' te de, 2014'te de, 2015'te de farklı olmayacağı kanaatini taşımaktayım.
- ✓ Tarımda arazilerin toplulaşması ve işletme büyüklüklerinin artması neticesinde ve iyi tarım uygulamalarıyla kaliteli yüksek ürün çeşitlerine yönelmesi kaçınılmazdır. Bugünler için hububat üretimine yeterli özenin gösterilmediğini düşünüyorum.
- ✓ Toprağın hazırlanması, tohum seçimi ve ürün yetiştiriciliği konusundaki uygulamalar özensiz ve emeksiz yürütülmektedir. Dolayısıyla hububat üreticimiz hasat edilen üründen memnun kalmamakta her yıl artan oranda gündeminden hububatçılığı çıkarmaktadır.
- ✓ Gelecekte ilimizde çok yıllık bitkilerle ve yaş sebzelerle üretimin yağlı tohumlar çeşitlerinin en güçlü ürün çeşitlerini oluşturacağını düşünmekteyim.